Eerste Kamer der Staten-Generaal

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
Internet www.eerstekamer.nl

Minister van Financiën
De heer mr. W.B. Hoekstra
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

datum 31 januari 2018
betreft Vragen met betrekking tot de routekaart voor de voltooiing van de Economische en Monetaire Unie (EMU)
ons kenmerk 162363.01u

Geachte heer Hoekstra,

De leden van de vaste commissie voor Financiën (FIN) en de leden van de vaste commissie voor Europese Zaken (EUZA) hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorstellen van de Europese Commissie, d.d. 6 december 2017, inzake de routekaart voor de voltooiing van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en de bijbehorende BNC-fiches[1]. De leden van de fractie van de **SP** hebben met verontrusting kennisgenomen van deze nieuwe Commissievoorstellen en hebben ten aanzien van de beoordeling door de regering van de mededeling COM(2017)823[2] en het voorstel voor een verordening COM(2017)827[3] nog enkele vragen.

De leden van de SP-fractie zijn het eens met de regering dat een Europese minister van Financiën onwenselijk zou zijn. Graag vernemen deze leden van de regering hoe zij vorm denkt te geven, dan wel reeds geeft, aan het actieve verzet tegen een dergelijke minister. Hierbij verwijzen deze leden naar de op 21 juni 2017 in de Tweede Kamer aangenomen motie-Leijten[4] die de regering hiertoe heeft opgeroepen. Kan de regering aangeven of er op dit moment al lidstaten zijn die in dezen een vergelijkbaar standpunt zoals dat van Nederland innemen?

De leden van de SP-fractie zijn er, evenals de regering, niet van overtuigd dat het creëren van een Europese minister van Financiën een goede manier is om de democratische legitimiteit te versterken. Integendeel, een dergelijke stap zal naar het oordeel van de leden van de SP-fractie het democratisch tekort van de Economische en Monetaire Unie alleen maar vergroten. Evenals de regering vinden ook de leden van de SP-fractie een versterking van de rol van nationale parlementen in het bestuur van de EMU wel wenselijk en zelfs noodzakelijk.

Deze leden vragen zich echter af of de regering hieromtrent nog nadere ideeën heeft, dat wil zeggen anders dan langs dan de genoemde wegen van onder meer het Europese Semester, gesprekken met de Eurocommissaris voor Economische en financiële zaken en de vergroting

[1] Zie dossiers E180002 tot en met E180006 op www.europapoort.nl
[2] COM(2017)823, zie ook dossier E180002 op www.europapoort.nl
[3] COM(2017)827, zie ook dossier E180006 op www.europapoort.nl
[4] Kamerstukken II, 2016-2017, 21 501-20, nr. 1241.

van de toegevoegde waarde van de interparlementaire samenwerking via de bestaande interparlementaire conferentie over stabiliteit, economische coördinatie en bestuur in de EU. En ten aanzien van de laatste suggestie, hoe zou volgens de regering een dergelijke versterking er concreet uit kunnen zien?

Hoe ziet de regering in dit verband de rol van de informele eurogroep? De Nederlandse COSAC[5]-delegatie heeft onlangs het door de vaste commissies Europese Zaken van zowel de Tweede als de Eerste Kamer opgestelde paper "Opening up closed doors"[6] aan de Europese instituties aangeboden. In dit paper hebben de leden van de commissies vastgesteld dat juist informele gremia zoals de eurogroep veel te wensen over laten als het gaat om de voor de democratische legitimiteit en controle noodzakelijke transparantie. Deelt de regering dit oordeel en steunt de regering de oproep om dergelijke gremia te formaliseren en om hen, op zijn minst, de transparantieregels van de EU[7] op hunzelf toe te laten passen? Is de regering het eens met de leden van de SP-fractie dat het informele en weinig transparante karakter van de eurogroep een extra uitdaging vormt voor de democratische legitimiteit van de besluitvorming van deze groep binnen het bestuur van de EMU? En zo ja, welke conclusies verbindt de regering hier dan aan?

De leden van de SP-fractie hebben tevens enkele vragen bij voorstel COM(2017)827 en het bijbehorende BNC-fiche[8] met betrekking tot de instelling van een Europees Monetair Fonds (EMF). Deze leden zijn geen voorstander van de instelling van het Europees Monetair Fonds. Zij constateren dat het kabinet dit voorstel van de Commissie in beginsel wel steunt, maar hierbij nog wel bedenkingen heeft, onder andere ten aanzien van de voorgestelde rol van een gemeenschappelijke achtervang. De leden van de SP-fractie zien een spanningsveld tussen enerzijds de idee dat een door het EMF te vormen achtervang ook echt als "backstop" functioneert - en dus de geloofwaardigheid van het Gemeenschappelijk Afwikkelmechanisme volledig borgt - en anderzijds de door de regering onderstreepte voorwaarde dat de achtervang op middellange termijn begrotingsneutraal moet zijn en daarmee, volgens de regering, ook uiteindelijk in omvang beperkt. Ziet de regering deze spanning ook? Kan een achtervang wel aan een dergelijke beperking onderworpen worden? Aan wat voor een maximale omvang denkt de regering in dezen?

Hoe denkt de regering haar onderhandelingsinzet - ten aanzien van de achtervang - vorm te geven, zo vragen de leden van de SP-fractie. En hoe denkt de regering ervoor te zorgen dat het principe dat de banken zelf (en niet de belastingbetalers) uiteindelijk betalen voor een volgende bankencrisis, gehandhaafd wordt? En ten slotte, kan de regering haar voorwaarde van een koppeling aan risicoreductiemaatregelen voor een eerder activeren van de gemeenschappelijke achtervang nog nader specificeren? In hoeverre kan ervan uitgegaan worden dat beide elementen - begrotingsneutraliteit en dus beperking van de omvang enerzijds en de koppeling aan risicoreductiemaatregelen anderzijds - voor het kabinet een rode lijn vormen?

---

[5] Conferentie van commissies voor communautaire en Europese aangelegenheden van de parlementen van Europese Unie.
[6] Kamerstukken II, 2017-2018, 22 660, nr. 67, bijlage 'Opening up closed doors: Making the EU more transparent for its citizens', Paper from the Dutch COSAC delegation on EU transparency.
[7] Verordening (EG) Nr. 1049/2001.
[8] Zie dossier E180006 op www.europapoort.nl

De leden van de vaste commissies voor Financiën en voor Europese Zaken zien de beantwoording van deze vragen met belangstelling en bij voorkeur binnen vier weken tegemoet.

Hoogachtend,

Mr. F.H.G. de Grave
Voorzitter van de vaste commissie voor Financiën